

ORATIO ANNIVERSARIA

IN

THEATRO

COLLEGII REGALIS

Medicorum *Londinensium*,

EX

H A R V Æ I Instituto

HABITA

Die xviii. Octobris A. D. MDCCXXXV.

E. Wilmoct.

LONDINI,

Typis GUL. BOWYER. MDCCXXXV.

© 1910 AMERICAN ASSOCIATION

THE YEAR

1910

THE YEAR

THE YEAR

ORNATISSIMO VIRO

RICHARDO PELLET

PRÆSIDI DIGNISSIMO,

SOCIISQUE DOCTISSIMIS

HANC

ORATIONEM

Illorum jussu editam

D. D. D.

EDVARDUS WILMOT.

ORIGINAL

RECEIVED

OFFICE

OF THE

RECORDS

AND

LIBRARY

ORATIO HARVÆANA.

PARUM abest, quin diem illis dicam, qui ante me ex hisce Rostris præclaros Dignitatis vestræ Autores laudibus extulerunt, non quòd urit eorum Gloria, sed quòd prægravat Posteror: Quem enim locum, non tactum, non ornatum, non exhaustum reliquerunt? Repetundarum sanè postulandi sunt, quòd nudam & spoliatam Provinciam mihi tradiderunt, quòd, quicquid in hâc causâ aut usui aut ornamento esse possit, præripuerunt, & pro suo vendicarunt. Splendidum proculdubiò peccatum! At videte, Viri Ornatissimi, ne vestro exemplo duram ni-
B mis

mis sanxisse legem videamini, ut nemo posthac vel Medicus esse existimetur, nisi & Oratorem summum esse constet; ut nemini in suâ Arte fides habeatur, nisi omni aliâ & Arte & Scientiâ itidem polleat. Ut ut erit, lætus in Concionem prodeo, modò memineritis, me non spontè & ambitiosè in hoc, quicquid est operis, irruisse, sed jussum adesse; non ad famam aucupandam, sed grati animi indicia editurum.

Non frænum audit, neque cohiberi potest Oratio, quo minus præproperè evolet, & in HARVÆI nomen sese ante tempus effundat, qui annum hoc munus hîc loci posuit. Prærogativam enim quandam laudis sibi vindicare videatur, qui, ut aliis sua tribueretur laus, gratus sanxivit; & Prædicationis primas is jure sortiatur, qui, ut esset omnino Prædicatio, instituto & stipendio cavit. Quàm sapiente & pio Consilio hoc fecerit, cui non in confessio est? Quid enim honestius, quàm ut, qui benefecerint, benè etiam audirent? Quid æquius, quàm ut, quibus plurimas habeas gratias, iis cumulas agas? Quid sanctius, quàm Majorum famam conservare? Quid utilius, quàm Posterorum existimationi prospicere; quàm ex Patrum commemoratione filiorum virtutes elicere, & laudando quos decet, ne defuturi sint unquam, quos laudare possis, providere? Stimulat gloria; exemplis miro modo accendimur; neque illustres viros propius intueri possumus, quin ipsi erigamur, altiores fieri & eorum Ordini appropinquare videamur. Dum igitur ex lege HARVÆANA & egregii Præsidis jussu hoc munus

munus repeto, ne cui molestus sim, nisi qui exigui aut invidi animi fuerit, ne minus vobis gratus & acceptus veniam, non est verendum. Quid enim? vestra res agitur: Antecessorum præconiis, vestris viam præstruitis: Speratis, nec vana spes est, easdem apud Posteriores laudes, quas ante vos natis quotannis læti renovatis: Eadem quæ hodie solenni more fit, vos expectat Commemoratio; nisi quòd eo amplior fuerit, quo vos digniores de quibus dicatur, eo ornatior, quo instructior is, qui de vobis dicturus est. Absit verò, procul absit, ut eximios, de quibus hodierno die agitur, viros, puerili quodam famæ studio delinitos, tam præclaram suam operam navâsse existimemus. Si quis in animum induxerit, eos tantos exantlâsse labores, tot beneficiis Humanum genus devinxisse, eo tantum consilio, ut levi Oratoris munere quolibet in Circulum redeunte anno perfricarentur; nã ille magnificè satis de suâ perorandi arte, quantacunque demum ea sit, existimare videatur. Non quidem profectò eam indolem spirant tam splendida in suam ætatem & seros usque nepotes merita, quæ illi solummodò homines juvandi studio, bonis omnibus cum Diis ipsis communi, referre par est. Benefaciendi nimirum voluptate perfusi, & nescio quo virtutis amore concitati, abrepti, Præstantissimi illi viri, qui rem nostram posuerunt, auxerunt; ut laudem mererentur, id sibi negotii datum crediderunt, ut tribueretur, aliorum Pietati reliquerunt; sequentem se in æternum Gloriam læti conspexerunt; ut nunquam assequeretur, fecisse satis habuerunt.

DIGNISSIMUS est, qui ex hoc insigni Choro, nomine evocetur & agmen ducat, Medicinæ apud nos Instaurator, Conditor, Commemorationis hodiernæ principium & fons: Cui debemus, quòd hìc loci convenimus, quòd hunc lætum diem agere, quòd intra hos parietes spectatissimorum virorum, qui vixerunt imagines, qui vivunt ora, intueri, venerari licet. An felicitatis, an laudis loco ponendum sit, nescio, eam inter ipsas literas & LINACRUM nostrum intercessisse necessitudinem, ut, hoc nato, illæ itidem renascerentur, & ortum suum aut illi deberent, aut cum illo communem haberent. Quippe per multa retrò secula, quicquid scientiæ erat, vel è terrâ nostrâ inhonestè aufugerat, vel in Monachorum claustris turpiter confenuerat, ignorantia putidissimæ gregis obscurum. Dolebat magni animi vir literarum vicem: de Græcis actum erat, Latinarum Majestas læsa. Urebat ante alia, ut Deum colendi, ita nec homines juvandi famam extare rationem, ipsamque salutis artem Medicam manum expectare, nec tamen esse qui admoveret. Fœdam rerum faciem vidit, horruit; sed qui in melius refingeret vidit, præter se, neminem; dignum sanè qui eruditum seculum inveniret; vel, quod non invenisset, faceret: Pudit eum Patriæ: Valedixit, nunquam rediturus, nisi Medicinalem saltem Artem, sicubi terrarum delitescibat, in lucem extraheret, sicubi exulabat, secum postliminiò reduceret. Ipsos scientiæ fontes protinus adiisset, nisi jamdiu exaruiscent illi fontes, nec superstites essent *sacri*, quos inspiceret,

Libri *.

Libri *. Alexandria dulces moras traxisset, donec locupletem illam Medicinæ supellectilem excussisset, reportasset: Sed, pro dolor! flammis cesserat Regia illa Bibliotheca: Saracenico occubuerant literæ furori, qui eum scientiis ipsis bella horrenda gessit, easque tantum non ad internecionem delevit: Asclepiadum scholas frustra in Græciâ ipsâ quærebat, libertate exutâ, artibus spoliatâ, quæ, solum mutare coactæ, in terras alio sole calentes gradum corripuere. Certior tandem factus, reliquias Medicinæ, ut olim Trojæ, è suis Achivis elapsas, per varios casus & tot rerum discrimina Latium pervenisse, illuc commeavit, & Doctissimorum Virorum qui huc undique confluxerant consuetudine familiariter usus, id in rebus acumen, in linguis elegantiam, in utrisque famam acquisivit, ut redux, in sapientissimi Regis notitiam protinus deveniret, unusque ex omnibus dignus haberetur, cui Regni spes ARTHURUS, Princeps Juventutis, Marcellus noster committeretur.

CUM in tam lautâ re esset, nihil antiquius habuit quàm ut Medicina, cujus erat, ut doctissimus, ita amantissimus, non in deteriori loco poneretur. Parum se profecisse existimabat, imo abuti, quâ apud duos Reges pollebat, gratiâ, nisi in Artis suæ comoda converteret; nisi ei nitorem, opes, æternitatem conciliaret; nec omnino vixisse, si sibi solum viveret,

* *ἱεραὶ βιβλῆ* erat Libri titulus, in quo regulæ erant præscriptæ, juxta quas Medici apud antiquiores Ægyptios ægrotantes curare tenebantur. Vid. Diod. Sic.

videbatur. Quid profuit de Græcis scholis toties legisse, Italicas invisisse, si non in Patriâ exurgeret schola, æmula, victrix, quæ tempore quidem sequeretur, dignitate utrasque præcederet. Opprobrio erat, Medicinam foris caput extulisse, Academiis foveri; domi egenam, obscuram, circumforaneam, empiricam, scientiæ, splendoris expertem esse. Dolori erat grassari indies morbos, omniumque teterrimum Nebulones istos, Medicorum nomen ementitos, Carnificum dignos, qui ficariorum more, in quos inciderent Homines, impunè jugulabant: Effrœnatam nocendi licentiam cohibendam, saluberrimæ disciplinæ gloriam quovis pretio redimendam censuit: Quod tum demum fore intellexit, si, ut Palladium delapsum Troja, Caput effossum Roma, quædam Imperii pignora habuerant, ita hæc Civitatum amplissima Artium Reginam haberet, quæ in Arce collocata, Bibliothecis instructa, fociis Disciplinis cincta, jura sua promeret, & Urbis fata feliciter distineret.

Ex votis cessit, quod præclarè excogitasset. Dotissimi undique conquisiti sunt viri, qui invictissimi Principis Auspiciis, LINACRI ductu, societatem conflarent; ut onus quod singuli ferendo non essent, junctis viribus sustentarent; ut Conjuratorem quandam pro salute civium inirent, & ne quid Respublica detrimenti caperet, in perpetuum caverent. Positis, bonis avibus, Collegii nostri fundamentis, qui posuit auxit, privilegiis ornavit, lege munivit. Ut Comitibus agendis locus, se vivo, suppeteret, ædium suarum copiam

piam fecit; ut mortuo etiam, eas testamento legavit. Ne Præfidi sedî Honos deesset, ipse multos annos tenuit; ne fociis Libri Medici, ipse optimè conscripsit; ne Romanæ linguæ Dignitas, regulas de emendatâ sermonis structurâ tradidit, quas facundo suo exemplo confirmavit. Ut Pomœrium Collegii quodammodo proferret, & nova soboles, in hujus societatis Honores olim adsciscenda, ex Academiis semper accresceret, Prælectiones, Oxonii duas, Cantabrigiæ unam instituit, honestisque stipendiis cavit, ut essent qui Hippocratem elucidarent, & Juventuti Medicinæ studiosæ Prophylacticam ejus partem, utpotè utilissimam, ex Galeno depromerent: Quanti enim cunque Pretii sit, mederi posse morbis, antevertere autem, & ut ne omnino sint efficere, majoris esse jure videatur.

SALVE, Vir omni laude digne, supra omnem posite, qui tum demum benefaciendi finem facere statuisti, cum non alios videres, quibus porro benefaceres: Quam scientiam non salutasti? Quas literas non avidè haufisti? Non modo tuas, sed nostras fecisti, tui seculi Decus, Posteris exemplum? Benè fanè de Rege, de Patriâ, de Academiis, de humano genere meritus es, de nostrâ certè Arte & re optimè; multis Amicus, nobis Amicissimus. Cum, tuâ ope, Regiâ Majestate præfulgeat Album nostrum, & splendidissimis nominibus, ut Ignibus Cælum, hinc inde micet, ut nullum tuo charius sit, præclarè effecisti. Salve iterum & vale, ut aliis commemorandis suis non desit

fit locus; Vale, dixi? Vellem non dictum. Aliorum commemoratio tua itidem est: tuum est, quicquid benè vel invenerint, vel fecerint, & eorum laudes proferre nihil aliud est, quàm tuarum telam per-
texere.

TE igitur excipit CAIUS, eruditus, benevolus, eximius, & ut, quod summum est, verbo complectar, Tui simillimus Vir: Tuis vestigiis institit, ad tuum exemplar se totum composuit. Peregrè Tu ivisti? & ille ivit. In Patriam literas advexisti? si quæ reliquæ erant advexit. Par utrique Ingenium, una Indoles, similis studiorum & vitæ ratio, idem apud illustrissimos Principes Favor, eadem erga nos benevolentia: Quod Tu faciendum reliqueras, Ille fecit; quod addendum, addidit; conditor noster fuisset, nisi illam Tu Gloriam occupavisses: Ita geminus, ut idem ferè videatur, nisi quod Tu primus, ille secundus; ita tamen à te secundus, ut Tu major sis quod illum successorem habueris, ille quod Tu præcesseris. Nascentem hanc Rempublicam, tanquam hæreditario jure sibi traditam, moribus ornavit, autoritate sustinuit, statutis emendavit, Insignibus Gentilitiis decoravit, Cæremoniis augustam reddidit. Annales Collegii quâ elegantia, eâ fidelitate Latinè condidit, digessit: Aliorum facta ab oblivione vindicavit, sua nunquam obliviscenda adjunxit.

VOLUPTATI est nos hæc accepta referre, ut eruditissimo, ita etiam clarissimo Viro, cujus talis erat
existi-

matio, ut nomen ejus non tantum aliis præluceret, sed etiam splendore suo absorberet. Inde fit, ut, quod apud Cantabrigienses post Gonviliū Collegium posuit, CATH solummodo titulum præ se ferre gestiat; eodem planè modo, quo Castoris olim ædes audiebat, quæ Deorum pari ex æquo dicata fuerat. Medicinæ certè primas tenuit; Regiæ salutis ad mortem usque ex officio invigilavit; & in ea conjectus Tempora, quibus Morbus ille Epidemicus, ex sudore nomen habens, grassabatur, unus erat ad quem languida confugeret Respublica, unus, qui moribundam restituit: Non ipso Hippocrate minor, qui Atheniensem illam Pestem profligasse dicitur; eo certè felicior, quod Patriam servavit. Neque silentio premendum est, hoc ei adeo in Honorem cessisse, ut inter sacra Oracula Ephemera ejus locum haberet, & in Ecclesiis ex Edicto publicè legeretur.

TALI Autore, tanto Adjutore surrexit res nostra; indies crevit, novos Patronos nacta; eosque (quod de Romæ septem Regibus dictum est) *quâdam factorum industriâ, tam varios indole, ut Reipublicæ nostræ ratio & utilitas postulabat.* Multa erant in usum Humanum & Artis famam adhuc inveniendâ, in Collegii splendorem adhuc desiderata: Accurrerunt æmulo quasi ingenio & munificentia, qui invenirent, darent. Solio suo, & pro Temporum ratione satis augusto, infidebat Medicina; at nondum aderant Sociæ Disciplinæ, Administræ Artes; deerat antiquissima ejus pars, quæ manu curat, donec Chi-
C rurgicam

rurgicam Cathedram CADWALDUS Elizabethæ Regi-
næ Medicus, nobilissimo LUMLEIO, in auxilium &
gloriæ consortium advocato, solerter posuit. Medici
apprimè interesse meritò putabat, ut vulnerum natu-
ram scienter calleret, quæ alius, ut Artifex, tractaret.

AT externa curandi vulnera rationem tenere, GUL-
STONO nostro parum fuit, nisi & quæ intra hominem
latuerunt penitus essent evoluta. Conjecturarum nul-
lam certitudinem, nullum finem vidit, nisi oculata
fides aliquo modo extaret. Ferro tentandam esse
viam censuit; & ne morborum in obscuro positæ cau-
sæ, nos aut sæpius fallerent, aut dubios torquerent,
Mortuorum Corpora in hoc Theatro quotannis inci-
denda, scrutanda procuravit, & pathologicam lectio-
nem liberaliter instituit.

QUANTI vero nominis & Pretii sit, hæc apud vos
collocata Cathedra, dicat, qui mox implevit, magnus
naturæ interpres HARVÆUS. — HARVÆUS; qui de
Arteriarum Pulsu diu sollicitus, & causam ejus eruere
millies aggressus, millies elusus, tandem, (quod mag-
nis illis viris solenne est, quorum omnia ad certum a-
liquem scopum collimant experimenta) desideratissi-
mum illud Arcanum, sanguinis circuitum, seculorum
quæ antecesserant opprobrium, sui decus, extudit,
vidit; novum Artis nostræ fundamentum posuit, &
omni medendi rationi ansam præbuit. Tum de-
mum, serò licet, intellectum est, Vitam nihil aliud
esse quam sanguinis fluxum in orbem actum; quod
illum

illum motum læderet, morbum; quod sifteret, mortem afferre. Ille hominum primus purpureum, ignotum illud æquor impigrè intravit, curiosè perlustravit, feliciter circumivit, de Patriâ, de Humano genere nihil non meritus. Philosophorum Pater, qui Propositionem ad Vitæ usum pertinentem, sacrificio dignam judicavit; quot mille sacris benè emptum esse existimasset, quid ipsa Vita sit, quid Animalium generatio, invenisse, dixisse? Re palam factâ, obstupuerunt omnes: Primò non credere, laceßere; dein invidere, sibi arripere; postremo mirari, venerari: Agant pro suo arbitrio Homines; quicquid agunt, nolint, velint, tuæ, Præstantissime Vir, laudi inserviunt. Hypothesin tuam falsi insimulant? Ad examen revocas, experimentis firmas, demonstras. Inventum aliis apponunt? At Tuum esse invictis argumentis probas, & ut ne sit postea de inventore dubitandi locus, facis. Alii ex aliorum artificiiis, ex statuis seu æreis, sive marmoreis, sed brevi interituris, vanâ & umbratili Immortalitatis spe, se lactare fatagant; Tu in tuis scriptis mori nesciis, veram & optimam invenies. Viget, & dum hominibus profunt medendi Artes, & sanguis eundo redeundo suum in circulum iter repetet, vigebit tua Gloria: Imo nostra; cum Tu noster fueris, & omnia quæ tua sunt nobiscum communicare volueris. Cœnaculum & Musæum tuis impensis extracta, Bibliothecam tuis Libris auctam, ipsa Artis tuæ Instrumenta, tuâ liberalitate suppeditata habemus: Tibi menstruum, tibi annum hoc Convivium debemus: Et ne quid impediret quò minus te in nos

totum effunderes, tuum ex aſſe Patrimonium, te vivo, vidente, donante, hilari, Epulis tuis accumbente, raro Exemplo accepimus.

UTILISSIMARUM rerum Inventores primi homines in Deos evexêre; quòd nimium tribuerent, ſuperſticioſi forſan; nos, ſi minus quàm oportet tribuamus, ingrati jure videamur. Magnum ſonat, & nescio quid ingenii, indiſtriæ & felicitatis præ ſe fert, de tramite fortiter deſlectere, nova ſalutis inire conſilia, de tuo promere quod in uſum apprimè ſit, & hominibus prodeſſe eo, quo non alii modo ante profuerunt. Tales erant, LOWERUS, qui Cordis (quod doliſ ſuis Medicos non minus quam Theologos luſerat) fabricam & Muſcularem vim clarè explicuit: WHARTONUS, qui humorum officinas in Oculis & Ore & Cute, lachrymarum, ſalivæ, ſudoris origines, mirâ ſagacitate apperuit: GLISSONUS, Anatomorum ſui temporis facilè Princeps, qui Jecori vera ſua officia aſſignavit, & Bilem ſplendidam, Ingenii fomitem, ſeparare conſtituit: WILLISIUS, qui Cerebri ſtructuram accuratè retexuit, & Nervorum fila, ſentiendi & motûs instrumenta, in omnes Corporis partes ab ortu ſuo deduxit. Hi ſunt, qui intra unius ſeculi & Gentis Limites nati, earum rerum inventarum gloriâ eſfulgent, quarum unaquæque, quicquid ubivis terrarum unquam excogitatum fuerit, æquat, quæ autem omnes ſimul ſumptæ, magno intervallo etiam ſuperant. Nescio quo fato, aëris Temperie, vel Temporum Genio ſit, ut clariffimi Viri aut ſimul exiſtere, aut

aut alius alium quàm proximè sequi, ament: & cum illæ Mundi Ætates sterilitate quâdam laborent, hæ Ingeniorum messe lætæ exuberent. HARVÆANO hæc illustria Nomina juxtà adponenda esse censui, propterea quod inter ea consortii aliquid esse videatur, quædam Inventorum series, Gloriæ communio. Natura scilicet, Immortalis illius Viri armis expugnata, victa, deprensa (quasi post arcem captam nihil amplius esset quod celare & defendere aut posset, aut vellet,) è latebris exivit, & se totam in conspectum pudibunda dedit.

HIS MAYERNIUS, Inventoris itidem titulo superbiens, adnumerari jure possit; Urbis transmarinæ quidem Civis natus, sed noster factus, Regum nostrorum Archiater constitutus, & in Collegii hujus sodalitium adscitus; dignus certè ob unicum *Calomelanos* inventum, quem nobis vindicaremus; quàm dignus qui in Commemorationis hodiernæ partem vocetur, Vos probè novistis, quibus in comperto habetur, qualia Morborum Monstra, Herculeo hoc remedio quotidie domantur. Imo quòd dlræ illi labi, quæ ipsum Leporum fontem, heu! nimium frequenter inquinat, in alio Medicaminis genere, vix tutum sit præsidium.

FAMÆ vestræ dispendium esset, nobilissimum DURNOVARIÆ *Marchionem* silentio præterire, qui se satis ad Gloriam vixisse non existimavit, nisi & Medici nomen suis Titulis infereret, nisi in societatem vestram coopatus, famâ eam augeret, libris locupletaret; officiis funge-

fungeretur, & aditum ad vos futuris Patriciis, præclaro exemplo aperiret, honestaret.

NON de Diis solum, sed Deabus etiam suis Medicis gloriatur fabulosa Antiquitas. Illustres apud alias Gentes Fœminas Artem salutarem exercuisse prisca Annales tradidère; illustrissimas apud nos bene fecisse, nostri narrare gestiunt. Ne quid pulchri vobis desit, **MARIAM & ARABELLAM STUARTIADAS**, inter vestræ rei Autores; nequid Generosi, **NOBILISSIMOS PERISCELLIDIS EQUITES**, inter socios vestros numeratis.

INTERPELLANDIS verò gaudiis vestris paulisper locus sit, neque vitio vertatis, me candidum hunc diem funestare, & inter Triumphos clades etiam recensere. Damna vestra æquo animo ferenda, audienda sunt, ut ejus qui refarcivit nomen audiat, & in æternum colatis. Ea ferè est rerum humanarum sors, ut varias formas induant, vices subeant, & quasi in proclivis sitæ, externis causis impulsæ, suâ mole actæ descendant, & ad interitum properent: Neque satis est eas semel optimis Auspiciis posuisse, nisi & adsit, qui labentes sustineat, imminutas augeat, pessum datas instauret. Hanc **HAMÆI** nostri Gloriam esse facilè intelligitis, qui cum Conditoris nomen alius præripuisset, illi proximum occupavit, & nos labefactatos in integrum restituit: Sub hastâ positas, (horresco referens!) has ædes & pretio addictas Amicissimus **HAMÆUS** vidit, nec tulit; pretium solvit, redemptas reddidit. Medicinam de folio deturbatam, bonis exutam,

exutam, foras projectam, ære alieno obrutam, manu levavit, in sede suâ placidè reposuit. Vix respirandi, vix gratiis agendis locus est datus, cum novarum occasio exoriebatur. Invieta illa flamma, seu Cœlis delapsa, seu ab Inferis petita, quæ per amplissimam hanc urbem grassata, neque profanis, neque sacris ædibus pepercit, has etiam, heu! frustra redemptas, solo æquavit. Advolavit HAMÆUS, ex aliis corrogavit, de suo addidit, quod iis de integro extruendis sufficeret; eoque effecit, ut Londinensium Civium Nomina, inter Reges, Regiamque sobolem, illustrissimorum Doctissimorumque Virorum Titulos, insignem locum in Tabulis nostris fortiantur. Nec ædificasse HAMÆO fatis fuit, nisi & ornaret, nisi Conviviorum locum, ad sui animi speciem, id est, magnificè instrueret. Imo ut, quæ aliis benefecerit, ad nos etiam pertinere doceret, Nosocomiorum Medicis ampla stipendia assignavit, ea lege, si è nobis eligerentur, vel nostro saltem suffragio digni judicarentur. E Prædiis tandem quæ lauta, & situ proxima erant, nobis moriens legavit.

VIR tot nominibus charus, & tanta de re nostrâ meritus; quem prius sibi apponi mallet, quàm SYDENHAMUM, de arte nostrâ optimè meritum, dignum sanè, si quis alius, qui nostræ Gentis Hippocrates appelletur, utpotè qui (uti de illo Medicinæ Antistite, si benè memini, dictum est) *Naturam sequendo eidem imperavit*. Morbos certè, quorum Historiam contexuit, tam sollicitè observavit, fideliter descripsit, benevolè communicavit, ut tantum
à neg-

à negligentia quantum à fraude, tantum à fraude, quantum ab invidia abhorruisse, & errandi locum nec sibi, nec aliis reliquisse, videatur. Cum vero id solummodo sibi Gloriæ fore, si quid aliis beneficio cederet, existimaret, an melior ipse Medicus, an Vir fuerit, inter dubia reliquit. Præclarè sanè cum Medicinâ actum esset, si omnes, magni hujus Magistri vestigia prementes, eandem operam, strenuè navassent, & missâ suâ quisque hypothesi, observando quàm fingendo vacare, prodesse quàm delectare, maluissent: Tardior eorum quidem gloria, sed diuturnior fuisset; minus sibi forsân placuissent, at alios miro modo juvassent. Verum enimvero, Judicio uti quàm Ingenio indulgere, quo difficilius eo rarius; adeo ut quanto magis hoc optandum, tanto minus sperandum sit.

ÆGRE ferret, honoris qui sibi proprius est, expers RADCLIVUS, Oxoniæ suæ Decus & Invidia: Decus, quod æs ingens, tantâ suâ Laude, & Artis emolumento, ibi collocavit; Invidia, quod literis leviter salutatis, Ingenii vi solùm innixus, eò felicitatis & famæ provectus est, ut, in seculo eruditorum Medicorum feraci, & mediâ celeberrimæ hujus Urbis frequentia, se solum Medicinæ sacris initiatum gloriaretur, & Doctos, Indoctos, Magnates, Plebem, (mirum dictu!) in sua verba jurare paratos aut haberet, aut faceret, Vir Magnificus, natus Medicus, non factus, observandi acer, dignoscendi solers, expediendi acutus. Usque adeo sese effert natus animi vigor, lumenque

menque omne, literarum studiis accensum, splendore suo superat penitus & præstringit.

Ad tempora vobis propiora, orationis filo deductus, venio; ut eorum manibus litem, quorum convictu diutius frui non licet. Duorum enim è nostris fociis ora, frustra sum, dum in hoc literato confessu quaero. Sed à questu temperate: Qui aliorum fata toties distulerunt, suis occubere. Abierunt nimirum, & vitæ stadio feliciter emenso, è conspectu nostro se receperunt, ut, postquam ante se natorum laudibus piè inserviissent, suis tandem locum darent.

Ut denascendi tempore, ita & nomine prior veniat RICHARDUS HALÆUS, nec, quòd rusticius paulò defluat toga & ferocius introeat, minus vobis gratus, qui diurnâ consuetudine novistis, quàm bonus, quàm amicis concinnus fuerit. Dicendi nempe libertate, & vivendi ratione, ut simplex & optimæ fidei Vir existimaretur, virtute suâ, ut esset, comparavit. Græcis literis addictus; in nullis hospes, Homerum, utpote earum fontem, adeo in deliciis habebat, ut totum memoriâ retineret, pro re natâ festivè recitaret; imo, circuitûs HARVEANI vestigia Vir solers in eo colligeret. Nec erroris temerè postulandus est, quòd scientiarum artiumque omnium Patrem crederet; si quas enim in eo non inveniebat, de suo addebat, & cum dilectissimo vate benevolè communicabat. Cum nullam Medicinæ partem non probè calleret, eam, quæ Infanientes spectat, prosperè excoluit. Quot Re-

D

ges

ges Reginasque de folio suo stramineo fortiter deturbavit, quos furore percitos lenivit, atra bile confectos erexit, delirantes ad sanam mentem reduxit, dicant annales Bethlehemetici, dicant illi hominum miserrimi, quos patriæ, amicis, sibi, feliciter reddidit. Ut literas ipsas, ita & literarum apud nos sedes perditè deamabat; Academiæ utriusque & Collegii hujus utroque Pollice eo usque fautor, ut nihil ingenuum, nihil præclarum, nihil laude dignum, aliunde oriundum esse agnosceret; nimio fortè studio, sed amabili, abreptus, quippe qui Patriæ studebat. Pignus amoris, quo Artem nostram & rem semper fovebat, quingentas libras in Medicæ hujus Bibliothecæ augmentum, moriens reliquit.

AD clarissimum Virum JOHANNEM FREIND ordine accedo: Dignum certè quidem qui omnes laudandi opes exhauriat, atque ita commemorationi hodiernæ finem imponat. Ille hoc nostrum munus claudat, qui usque eò ornavit, ut futuris oratoribus injurius esse videretur, si non se prædicandum reliquisset. Vix enim è vitâ excefferat, cum omnes desiderare, mirari, efferre inciperent, meliora optare, majora dicere, quàm quæ aliis unquam dum viverent, falsi ingeniosa, sui studiosa, dixit Adulatio. Gloria scilicet, quo minus in conspectum Viri, laudis minimè appetentis, erumperet diu repressa, in absentem se totam effudit, & citis pennis affecuta, in Cælum suum protinus evexit. Tantæ famæ semina, in scholâ Westmonasteriensi, solo ingeniorum feracissimo, jacta, in immensam

sam segetem excreverunt in Christi apud Oxonienses Æde, turritæ Deorum Parentis ad instar, fæcundâ maximorum Virorum matre; ubi pro suo & locigenio humaniores omnes literas excoluit eximius Vir, recto cultu fortissimum pectus roboravit, & quantum præclara indoles doctrinam, doctrina vim promovet infinitam, feliciter ostendit. Quàm Græcè, quàm Latinè sciret, testis sit Hippocrates suus, quem ad exemplaria Græca acutè emendavit, Commentariis Latinis nitidissime illustravit. Quas ei habeat gratias sexus ille, quem circum Jocus volat & Cupido, dicat liber in ejus usum, eâ quâ decuit elegantiam, concinnatus. Ad philosophiæ penetralia adiisse adstipuletur Chemia, cujus labores examini subjecit, omnesque cum NEWTONIANIS, id est, Naturæ Legibus, composuit, conciliavit. Variolarum Theoria, si Experientiæ Fides accederet, auro contrà pretiosa, Ingenii argumentum; quod Ingenio illi non sæpius indulgeret, Judicii jure habeatur. Quàm rebus gestis fide eruendis, dilucidè, ornatè narrandis, si huic muneri vacasset, aptus esset, ea, quam patrio sermone continuavit Historia, palam fecit. Quàm in omni demum Literarum genere exercitatus, fidem faciunt quæ scriptis, factis edidit specimina, iis tantum minora, quorum ipse spem indies accendebat.

TANTA de uno aliquo viro prædicari, magnum quidem est; majus autem, quod de tali viro prædicantur, qui nihil suum esse duxit, quod aliis beneficio esse posset. Si quid eximii, si quid reconditi habuit, (quid autem utriusque non habuit?) non

solitaria famâ contentus, in apertum liberè protulit. Scivit egregiè? ut alii itidem scirent, operam sedulò dabat. Medicinæ peritus fuit? ut alii etiam essent, studio flagrabat. Gloriam attigit? si aliorum accenderet, lucro apponebat, alienæ inserviens, suæ profusus. Secundùm Divini Senis effatum, * *ideo Artem suam quamplurimum amans, quia Hominum amantiſſimus.* In malam rem abire jubebat, qui nescio quod Arcanum superbè venditabant; si non haberent, falsos, si celarent, invidos; utroque nomine aut neglectui aut odio habendos. Id nimirum Patriæ, id suo & Artis commodo inserviturum esse putabat, si alios sui similes inveniret, vel, quoad posset, faceret: Et ut essent, omnia sua cum illis communicabat, præceptis instituebat, exemplo præibat. Imperitiam Medico non opprobrio solum, sed crimini vertere solebat; & Mortuo nihil interesse, seu ignorantia seu fraude periret, benevolè dictitabat. Principibus placuisse viris non ultima ejus laus est; maxima verò & displicuisse, cum ex illorum re esset: Magni enim animi Vir, spe & metu major, nec lucri, nec famæ studio cessit, quid alii sentirent minimè sollicitus, dummodo sibi recti conscius foret, quo eruditior eo fortior illis apud Celsum Medicis, † “ *qui in splendida Personâ periclitari conjecturâ suâ noluerunt, ne occidisse, nisi servâssent, viderentur.*” Cum autem CAROLINÆ, perspicacissimæ omnium REGINÆ, non nomine solum tenus Medicus fuerit, quâ fide sanctissi-

* Ἡν γὰρ παρὴν φιλανθρωπίν, πάρεσι καὶ φιλοτεχνίῃ. Hippocrat.

† Celsus in præf. lib. I.

mae ejus saluti invigilavit, quâ felicitate conservavit, dicat illa, quâ apud eam valuit, Gratia. Academiae suae Decus, utriusque deliciae, utramque maximi aestimavit, & in perpetuum amoris testimonium, eam reliquit legem, quâ, ferente illo, jubentibus vobis, cautum est, ne hujus loci sedes, nisi Academicarum nostrarum filiis, in futurum pateat.

Cum legendis, condendis libris incumberet, & quotidianis muneris sui officiis occuparetur, nec suae, nec alienae mille curae circa Caput salientes, impedimento erant, quo minus Rempublicam capefferet, auspicato die Regni senatum intravit Vir ad omnia natus, & sedem suam dignitate implevit, eloquentiâ ornavit. Medicinam prosperè fecerat, scriptis illustraverat, famâ auxerat; deerat in laudis cumulum, ut periclitanti opem ferret, in discrimen adductam eriperet. Nec in Morâ res fuit; hanc etiam merendi partem oblatam avidè arripuit, fortiter explevit: Collegii hujus jura, avita, sanctissima, Regum dona, erant qui in jus vocabant, imminutum ibant: Accurrit, dixit, propugnavit literarum fautor, artium patronus: Argumentis, autoritate, gratiâ, suâ & Artis felicitate, omnes in unam sententiam discedentes habuit, & Privilegia nostra, non tantum facta tecta servavit, sed confirmata, ampliata reddidit. Stetit Reipublicae nostrae fortuna, illibata, integra, splendida, Præstigiatorum Opprobrium; quod oppugnata fuerat, illustrior; quod insidiis petita, munitior; quod à malevolis odio habita, bonis omnibus charior.

EJUSDEM

EJUSDEM Viri, ejusdem animi erat, rem nostram foris defendere, & intra hos Parietes sedulo curare. Eo consilio, (ut meminisse juvat!) comitiis, exercitiis nostris lætus adfuit; imò ut essent, quibus adesse posset, gratiâ suâ comparavit. Cum enim, nescio quo malo fato, hæc in defuetudinem abiissent, vestram opem implorabat, suam pollicebatur, per vosmetipsos, per Majores vestros, per Amicitiam, per Gloriam orabat, ut in integrum restituerentur, ut huc commendi locus foret, ut vestrâ consuetudine uteretur, suâ facultatem præberet; ut convivia honesta, colloquia dulcia instaurarentur; ut in conspectum mutuum venire, ut audire, ut dicere, quæ in Artis commodum, Literarum incrementum, Collegii honorem, bonum publicum cederent, denuo liceret. Annuistis voto, idem enim vobis & illi morum candor, eadem studiorum ratio, animi magnitudo: Voto annuistis; ne illius, ne Majorum Labor effusus esset omnis: Voto annuistis; similes enim similibus gaudent, fruuntur, & ad meliora mutuo commercio & exemplo finguntur. Sordes, solitudinem ex hoc loco præclarè depulistis; nitorem, frequentiam restitulistis. In dilectissimi Viri sententiam cupidè ivistis; novistis enim, quàm non leve esset quod promittebat, cum sui copiam familiariter faceret. Qualis in inimiciâ erat, dicant, si quos habuit, Inimici: In Amicitia qualis, illorum solummodo est dicere, qui sunt experti; qui subsecivis ejus horis aderant, cum à negotiis recederet, Genio indulgeret, amicis vacaret; cum Pectus illud generoso

neroso incoctum honesto recluderet, utile dolci misceret, & omne punctum ferret, non amans magis quàm amatus, non amatus magis quàm amabilis. O præstantissimum, beatissimum virum! cui ex parvis rebus, æquè ac è maximis, accrescit decus; cujus inter minimas laudes ponendum est, quod supra alios sciret. Suâ, id est, amplissimâ fruatur famâ, qui nullius laceffivit, nullius non auctiorem optavit, fecit. Felicitatis loco habeo, quod votum tandem implevi; quod sacro nomini hoc debitum munus persolvi, quod de ingente ejus Gloriâ pauculos decerpissè flores, & vobis obtulissè contigit: Juvaret fanè hîc loci consistere, novas dicendi Causasnectere, & Charo Viro diutius immorari, nunquam dimittere. Ægrè à dulcissimo amplexu divellor: Recedendum verò est, invito licèt, ne limites sibi appositos transfiliat oratio, ne importunus, Loci, Temporis, Officii, immemor esse videar, & in Clarissimi viri famam, minuendo, ulterius peccem.

Vix autem ab eo discessissè viderer, si ad vos accedere, & variis eximiis vestris laudibus me immiscere liceret: Si ad PRÆSTANTISSIMOS VIROS, omni ingenuâ Arte, Eruditione, Doctrinâ, excultos, politos, transire fas esset; ILLUM, qui Præfidis munus per multos annos sustinuit, ornavit, auxit, & Gloriæ tandem satur, deposuit; HUNC, qui sustinet, ornat, nullâ non famâ & spe impertit. Sed Religio est, dicendi Magistris olim illustranda, tenuitate meâ temerare, & mihi ipsi placere, si vobis molestus sim. Ve-

tat

tat loci consuetudo, revocant Majorum Instituta,
 Commemorationis Lex, è conspectu nostro sublati
 sacra. Vestrum est maximas res præstare, nostrum
 videre, mirari; aliorum erit cum dignitate dicere,
 cum voluptate audire. Interea tamen loci, quod be-
 nè vertat! pergite, ut facitis, ornatissimi Viri, mag-
 na edere, majora promittere, Artis vestrae honori im-
 pigrè studere, Civium saluti prosperè invigilare, vitæ
 & Gloriæ circulum feliciter implere. Serò illustrissi-
 mis Viris adnumerari vobis contingat, qui, quicquid
 illi aut erant, aut sperarent, estis. Diu vos expectent
 virtutis præmia, ut quo diutius dilata, eo pleniora
 redeant. Prædicationis omnibus numeris absolutæ
 tum demum locus erit, cum agendi vobis non ampli-
 us fuerit; cum emeriti, evocati, Vitæ defuncti eritis,
 (favete linguis!) cum Immortales esse incipietis, Ora-
 tionum, quoties illuxerit hic festus dies, materies læ-
 ta, copiosa, splendida, invidenda quidem, sed aliis
 relinquenda.

